

Byla C-311/24

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2024 m. balandžio 29 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Oberlandesgericht Wien (Austrija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2024 m. balandžio 26 d.

Ieškovė:

Bundeszweibewerbsbehörde (Austrijos federalinė konkurencijos tarnyba)

Atsakovė:

M. GmbH

Pagrindinės bylos dalykas

Tinkamos baudos skyrimas pagal *Faire-Wettbewerbsbedingungen-Gesetz* (FWBG) (Sąžiningos konkurencijos įstatymas, toliau – FWBG) 6 straipsnio 2 dalį už tiekėjams pateiktus mokėjimo reikalavimus

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje (toliau – Direktyva 2019/633) 6 straipsnio 1 dalies e punkto aiškinimas; Austrijos teisės suderinamumas su šia direktyva; SESV 267 straipsnis

Prejudiciniai klausimai

1.a. Ar 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje 6 straipsnio 1 dalies e punktas turi būti aiškinamas taip, kad tuo atveju, kai pirkėjas, remdamasis vienodai motyvuotu sprendimu, tą pačią dieną, pažeisdamas šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalies d punktą, pateikia atskirus mokėjimo reikalavimus įvairiems tiekėjams, kurie patenka į šios direktyvos 1 straipsnio apsaugos sritį, šiai nuostatai prieštarauja nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią visi šie mokėjimo reikalavimai laikomi vienu pažeidimu (viena veika), už kurį galima taikyti tik vieną sankciją?

1.b. Ar, atsižvelgiant į Direktyvos (ES) 2019/633 6 straipsnio 1 dalies paskutinio sakinio reikalavimą, kad sankcija turi būti veiksminga, proporcinga ir atgrasanti, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, trukmę, dažnumą ir sunkumą, atsakant į 1a klausimą svarbu, kad pagal Austrijos nacionalinę nuostatą, susijusią su sankcijų skyrimu (FWBG 6 straipsnio 2 dalis), gali būti skiriama (tik) 500 000 EUR bauda?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje 6 straipsnio 1 dalies e punktas turi būti aiškinamas taip, kad kiekvienas mokėjimo reikalavimas tiekėjui – tiek, kiek juo pažeidžiamas Direktyvos (ES) 2019/633 3 straipsnio 1 dalies d punkte įtvirtintas draudimas – turi būti laikomas savarankiška prekybos praktika, už kurią turi būti taikoma atskira sankcija (bauda) pagal kumuliacijos principą, taigi turi būti skiriamos kelios baudos, atsižvelgiant į tai, kad pagal Austrijos nacionalinę nuostatą, susijusią su sankcijų skyrimu (FWBG 6 straipsnio 2 dalis), numatyta skirti baudą, kurios maksimalus dydis neviršija 500 000 EUR?

Nurodytos Sąjungos teisės ir tarptautinės teisės nuostatos

SESV 101 straipsnio 3 dalis

SESV 102 straipsnis

2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo 25 straipsnis

2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje

Direktyvos 2019/633 6 straipsnio 1 dalies e punkte ir 1 dalies paskutiniame sakinyje nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad kiekviena iš jų vykdymo užtikrinimo institucijų turėtų išteklių ir ekspertinių žinių, kurie būtini jos pareigoms atlikti, ir suteikia jai šiuos įgaliojimus:

<...>

e) įgaliojimus skirti baudas ir kitas vienodai veiksmingas sankcijas bei laikinas priemones arba inicijuoti procesą dėl tų baudų, sankcijų ar laikinųjų priemonių skyrimo pažeidėjui, laikantis nacionalinių taisyklių ir procedūrų;

<...>

Pirmos pastraipos e punkte nurodytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, trukmę, dažnumą ir sunkumą“.

Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos Protokolo Nr. 7 4 straipsnis

Sąjungos teismų ir tarptautinių teismų jurisprudencija

1999 m. liepos 8 d. Sprendimas *Komisija / Anic Partecipazioni*, C-49/92 P, EU:C:1999:356

2010 m. liepos 1 d. Sprendimas *AstraZeneca / Komisija*, T-321/05, EU:T:2010:266

2012 m. birželio 5 d. Sprendimas *Bonda*, C-489/10, EU:C:2012:319

2015 m. birželio 24 d. Sprendimas *Fresh Del Monte Produce / Komisija ir Komisija / Fresh Del Monte Produce*, C-293/13 P ir C-294/13 P, EU:C:2015:416

2017 m. sausio 26 d. Sprendimas *Villeroy & Boch Belgium / Komisija*, C-642/13 P, EU:C:2017:58

2018 m. kovo 20 d. Sprendimas *Menci*, C-524/15, EU:C:2018:197

2019 m. rugsėjo 12 d. Sprendimas *Maksimovic ir kt.*, C-64/18, C-140/18, C-146/18 ir C-148/18, EU:C:2019:723

2020 m. spalio 22 d. Sprendimas *Silver Plastics ir Johannes Reifenhäuser / Komisija*, C-702/19 P, EU:C:2020:857

2022 m. kovo 22 d. Sprendimas *Nordzucker ir kt.*, C-151/20, EU:C:2022:203

2022 m. birželio 16 d. Sprendimas *Sony Corporation ir Sony Electronics / Komisija*, C-697/19 P, EU:C:2022:478.

2022 m. birželio 16 d. Sprendimas *Toshiba Samsung Storage Technology ir Toshiba Samsung Storage Technology Korea / Komisija*, C-700/19 P, EU:C:2022:484

2023 m. lapkričio 9 d. Sprendimas *Altice Group Lux / Komisija*, C-746/21 P, EU:C:2023:836

2009 m. vasario 10 d. EŽTT sprendimas *Zolotukhin prieš Rusiją*, skundas Nr. 14939/03

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos ir jurisprudencija

Faire-Wettbewerbsbedingungen-Gesetz (Sąžiningos konkurencijos įstatymas, *BGBI I*, 2021/239, toliau – FWBG), kuriuo įgyvendinta Direktyva 2019/633:

Į FWBG 5a straipsnio 2 dalies 1–5 punktus perkeltos Direktyvos 2019/633 1 straipsnio 2 dalies a–e punktų formuluotės, o FWBG 5a straipsnio 3 dalyje pagal Direktyvos 2019/633 1 straipsnio 2 dalį apibrėžta pardavimų Europos Sąjungoje teritorinė nuoroda.

FWBG 5a straipsnyje nustatyta:

„1. Šio skirsnio nuostatomis reglamentuojama kova su nesąžininga prekybos praktika, susijusia su žemės ūkio ir maisto produktų pardavimu. Jos skirtos Direktyvai (ES) 2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje, OL L 111, 2019 4 25, p. 59 (toliau – Direktyva (ES) 2019/633), įgyvendinti. 1 skirsnis ir *Kartellgesetz* 2005 (2005 m. Įstatymas dėl kartelių, toliau – *KartG 2005*), *BGBI. I*, Nr. 61/2005, lieka nepakeisti.

2. Šio skirsnio nuostatos taikomos tam tikrai nesąžiningos prekybos praktikai, pasitaikančiai, kai žemės ūkio ir maisto produktus parduoda:

- 1) tiekėjai, kurių metinė apyvarta neviršija 2 000 000 EUR, pirkėjams, kurių metinė apyvarta yra didesnė nei 2 000 000 EUR;
- 2) tiekėjai, kurių metinė apyvarta yra didesnė nei 2 000 000 EUR, bet neviršija 10 000 000 EUR, pirkėjams, kurių metinė apyvarta yra didesnė nei 10 000 000 EUR;
- 3) tiekėjai, kurių metinė apyvarta yra didesnė nei 10 000 000 EUR, bet neviršija 50 000 000 EUR, pirkėjams, kurių metinė apyvarta yra didesnė nei 50 000 000 EUR;

4) tiekėjai, kurių metinė apyvarta yra didesnė nei 50 000 000 EUR, bet neviršija 150 000 000 EUR, pirkėjams, kurių metinė apyvarta yra didesnė nei 150 000 000 EUR;

5) tiekėjai, kurių metinė apyvarta yra didesnė nei 150 000 000 EUR, bet neviršija 350 000 000 EUR, pirkėjams, kurių metinė apyvarta yra didesnė nei 350 000 000 EUR,

<...>

3. Šis skirsnis taikomas pardavimams, kai tiekėjas arba pirkėjas, arba jie abu yra įsisteigę Europos Sąjungoje.

<...>“

FWBG 5c straipsnio 1 dalyje nurodyta: „I priede išvardytos prekybos praktikos yra draudžiamos. <...>“

FWBG I priedo antraštė suformuluota taip: „Bet kokiomis aplinkybėmis draudžiamos prekybos praktikos“

FWBG I priedo 4 punkte numatyta: „pirkėjas reikalauja, kad tiekėjas atliktų mokėjimus, nesusijusius su tiekėjo žemės ūkio ir maisto produktų pardavimu“.

5c straipsnyje, siejamame su FWBG I priedo 4 punktu, nurodytos draudžiamos praktikos atitinka Direktyvos 2019/633 3 straipsnio 1 dalies d punkte išvardytas praktikas. Ši draudžiamų praktikų nuostata įgyvendinta pažodžiui.

FWBG 5b straipsnio 2 punkte nurodyta:

„pirkėjas – Sąjungoje veikiantis fizinis ar juridinis asmuo, išskyrus vartotoją, nepriklausomai nuo to asmens įsisteigimo vietos, arba valdžios institucija, perkantys žemės ūkio ir maisto produktus; terminas „pirkėjas“ gali apimti tokių fizinių ar juridinių asmenų grupę“.

FWBG 5b straipsnio 3 punkte apibrėžta:

„tiekėjas – žemės ūkio produktų gamintojas arba fizinis ar juridinis asmuo, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, parduodantis žemės ūkio ir maisto produktus; terminas „tiekėjas“ gali apimti tokių žemės ūkio produktų gamintojų grupę arba tokių fizinių ar juridinių asmenų grupę, pavyzdžiui, gamintojų organizacijas, tiekėjų organizacijas ir tokių organizacijų asociacijas“.

FWBG 5b straipsnio 2 ir 3 punktuose pateiktos sąvokų „pirkėjas“ ir „tiekėjas“ apibrėžtys atitinka sąvokų apibrėžtis Direktyvoje 2019/633 (šios direktyvos 2 straipsnio 2 punktas).

Bundesgesetz vom 23. Jänner 1974 über die mit gerichtlicher Strafe bedrohten Handlungen (1974 m. sausio 23 d. Federalinis įstatymas dėl nusikalstamų veikų,

už kurias baudžiama teismine tvarka; toliau – Baudžiamasis kodeksas arba *StGB*), *BGBI. I*, Nr. 60/1974, 28 straipsnio 1 dalis

Verwaltungsstrafgesetz 1991 (1991 m. Administracinių nuobaudų įstatymas, toliau – *VStG*), *BGBI. I*, Nr. 52/1991, 22 straipsnio 2 dalis

Kartellgesetz 2005 (2005 m. Įstatymas dėl kartelių, toliau – *KartG*), *BGBI. I*, Nr. 61/2005, 1, 2, 4a, 5, 29, 33 straipsniai

2001 m. birželio 20 d. *Oberster Gerichtshof* (Austrijos Aukščiausiasis Teismas, toliau – OGH) sprendimas *11 Os 51/11a*

2006 m. vasario 27 d. OGH sprendimas *16 Ok 52/05*

2007 m. balandžio 11 d. OGH sprendimas *13 Os 1/07g*

2013 m. rugsėjo 17 d. OGH sprendimas *11 Os 73/13i*

2015 m. spalio 08 d. OGH sprendimas *16 Ok 2/15b*

2023 m. gegužės 05 d. OGH sprendimas *16 Ok 3/23m*

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 Atsakovė smarkiai nukentėjo nuo koronaviruso pandemijos padarinių turizmui ir dėl to sumažėjusio klientų skaičiaus mažmeninės prekybos maisto produktais sektoriuje, itin padidėjusių išlaidų, visų pirma energijai, didelės infliacijos ir dėl palūkanų normų pokyčių išaugusių finansavimo sąnaudų.
- 2 Atsakovė kreipėsi į konsultacinę įmonę su prašymu padėti jai įgyvendinti „pervarkymo procesą“, siekiant užtikrinti ilgalaikį įmonės išlikimą ir jos konkurencingumą.
- 3 Strateginis pervarkymo procesas apėmė visų įmonės veiklos sričių pervarkymą, bet visų pirma – kategorijų valdymą, logistiką, rinkodarą ir parduotuvių pervarką (pvz., planuota padidinti lentynas, paaukštinant patalpas, todėl prireikė naujų žemesnių grindų).
- 4 Remdamasi konsultacinės įmonės rekomendacijomis, atsakovė 2023 m. gegužės 16 d. internetu surengė „Supplier-Day-Konferenz“ (Tiekėjų dienos konferenciją), per ją pateikė savo tiekėjams rinkos situacijos ir su ja susijusių problemų apžvalgą, taip pat informavo apie savo nuostolius. Apžvelgiant ateities perspektyvas, buvo pateiktas ir pervarkymo proceso, kurį atsakovė siekė įgyvendinti, pristatymas.
- 5 Per Tiekėjų dienos konferenciją atsakovė savo tiekėjams pranešė, kad vėliau bus teikiamas prašymas dėl finansinės paramos pervarkymo procesui.

- 6 2023 m. gegužės 17 d. elektroniniu paštu buvo išsiųsti atitinkami elektroniniai laišškai su išankstinėmis apmokėjimo sąskaitomis, kuriose buvo nurodytos įvairios fiksuotos sumos. Šios sąskaitos buvo išrašytos įgyvendinant pirmiau minėtą tikslą ir bendrą planą – finansuoti pertvarkymo proceso išlaidas iš tiekėjų piniginių įnašų. Kiekvieno elektroninio laiško adresatas buvo atskiras tiekėjas, elektroniniai laišškai buvo išsiųsti tuo pačiu metu.
- 7 Tiekėjams adresuotų elektroninių laiškų turinys buvo vienodas, išskyrus išankstinių apmokėjimo sąskaitų sumas ir informaciją apie tai, ar atitinkamas tiekėjas dalyvavo tiekėjų dienos konferencijoje, ar ne:

„<...>

Siekdami įgyvendinti [ši įmonės pertvarkymo procesą], kreipiamės į jus su prašymu suteikti finansinę paramą. Visų pirma tikimės, kad jūs, kaip pagrindinis klientas, į mūsų bendrą ateitį investuosite 15 000 EUR [pastaba: elektroniniuose laiškuose nurodomos skirtingos sumos].

Šiuo tikslu parengėme išankstinę apmokėjimo sąskaitą.

Vertiname jūsų pasirengimą paremti mus kaip partnerį. Norėtume atkreipti dėmesį, kad jūsų investicijos tvariai sustiprins mūsų partnerystę ir padės mums drauge kurti sėkmingą ateitį. Ar mums pavyks įgyvendinti šį savo tikslą, priklauso nuo jūsų.“

- 8 2023 m. lapkričio 10 d. ieškovė pateikė *Kartellgericht* (Kartelių bylų teismas) 16 atskirų prašymų skirti atsakovei tinkamą baudą pagal FWBG 6 straipsnio 2 dalį, remdamasi tuo, kad atsakovė pažeidė FWBG 5c straipsnio 1 dalį, siejamą su I priedo 4 punktu, nes ji, kaip pirkėja, 16 tiekėjų pateikė mokėjimo reikalavimus, nesusijusius su žemės ūkio ir maisto produktų pardavimu.
- 9 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusi *Oberlandesgericht Wien* (Vienos aukštesnysis apygardos teismas) kolegija turi priimti sprendimą dėl keturių mokėjimų prašymų, kurių sumos yra nuo 10 000 EUR iki 18 000 EUR.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 10 **Ieškovės** nuomone, atsakovė, pateikdama kiekvieną mokėjimo reikalavimą, pažeidė FWBG 5c straipsnio 1 dalį, siejamą su I priedo 4 punktu.
- 11 Apyvartos santykis, reikalaujamas taikant FWBG 2 straipsnį (nustatytas FWBG 5a straipsnio 2 dalyje), tarp atsakovės, kaip pirkėjos, apyvartos pagal FWBG 5b straipsnio 2 dalį ir tiekėjo apyvartos pagal FWBG 5b straipsnio 3 dalį yra tenkinamas.
- 12 **Atsakovė** nesutinka, kad buvo padarytas FWBG pažeidimas, ir prieštaravimą grindžia tuo, kad ji nereikalavo atlikti jokių mokėjimų, kaip tai suprantama pagal

FWBG 5c straipsnio 1 dalį, siejamą su I priedo 4 punktu. Atsakovė tik pateikė investicijų prašymą su aiškia nuoroda į savanorišką mokėjimo būdą.

Argumentai dėl atskiro prašymų pateikimo

- 13 **Ieškovė** tvirtina, kad atsakovė 16 kartų pažeidė FWBG 5c straipsnio 1 dalį, siejamą su I priedo 4 dalimi, nes 16 skirtingų tiekėjų pateikė mokėjimo reikalavimus, nurodydama skirtingo dydžio sumas, o tai, remiantis FWBG 5c straipsnio 1 dalimi, siejama su I priedo 4 dalimi, yra draudžiamas mokėjimas.
- 14 Direktyva 2019/633 įgyvendinta atitinkama FWBG dalimi. Direktyvoje 2019/633 ir FWBG vartojamos formuluotės aiškiai rodo, kad įstatymų leidėjas ketina vertinti padarytus pažeidimus atsižvelgdamas į individualiai dalyvaujančius tiekėją ir pirkėją arba šiuos du asmenis laikyti pagrindiniu vertinimo kriterijumi, kuriuo grindžiamas savitumas. Tai akivaizdžiai matyti ir iš sąvokų „pirkėjas“ ir „tiekėjas“ apibrėžčių, nes jos apibrėžiamos kaip „fizinis ar juridinis asmuo, nepriklausomai nuo to asmens įsisteigimo vietos“ arba „tokių fizinių ar juridinių asmenų grupė“. Atsižvelgiant į atitinkamos metinės apyvartos apskaičiavimo nuostatas (FWBG 5a straipsnio 2 dalis), galima daryti išvadą, kad „pirkėjas“ ir „tiekėjas“, remiantis Rekomendacijos 2003/361/EB priede pateiktomis sąvokų „savarankiškos įmonės“, „įmonės partnerės“ ir „susijusios įmonės“ apibrėžtimis, iš esmės laikytini atskiromis ir savarankiškais įmonėmis, išskyrus įmonių grupės atvejus.
- 15 Austrijos įstatymų leidėjas, formuluodamas baudmės taikymo pagrindą, nusprendė nustatyti ne procentinę metinės apyvartos dalį, o maksimalią 500 000 EUR sumą (FWBG 6 straipsnio 2 dalis).
- 16 Įstatyme numatyta atskirų draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikų sąrašė vartojama vienaskaitos forma „tiekėjas“ arba „pirkėjas“. Numatytas vienaskaitos formos naudojimas logiškai susijęs su metine apyvarta, skaičiuojama pagal FWBG 5a straipsnį, kuri paprastai taikoma tik „savarankiškai įmonei“, „įmonei partnerei“ ir „susijusiai įmonei“. „Tiekėjo“ arba „pirkėjo“ vienaskaitos formos pasirinkimas visų pirma susijęs su nesąžiningos prekybos praktika, kaip ji suprantama pagal FWBG I priedo 4 punktą, formuluote. Tame punkte numatyta, kad vieno ar kelių mokėjimų (vartojama daugiskaita) reikalavimas iš tiekėjo yra nesąžininga prekybos praktika.
- 17 Atsižvelgiant į Direktyvoje 2019/633 ir FWBG 2 skirsnyje nustatytą apsaugos tikslą, kiekvienam tiekėjui, nukentėjusiam nuo pirkėjo nesąžiningos prekybos praktikos, turi būti taikoma atskira procedūra.
- 18 FWBG 2 skirsniu įgyvendinta Direktyva 2019/633 nėra „specialus įstatymas dėl kartelių“, kaip teigia atsakovė. Vis dėlto reikia sukurti tokią reglamentavimo sistemą, kurioje maisto tiekimo grandinės dalyvių derybų procesas leistų pasiekti sąžiningą rezultatą.

- 19 Reikėtų atskirti problemas, kylančias dėl galimai nesąžiningos prekybos praktikos, nuo problemų, susijusių su antikonkurenciniais veiksmais. Direktyva 2019/633 nesiekia apsaugoti konkurenciją kaip institutą ar suteikti vartotojams apsaugą nuo klaidinančios reklamos ir kitų nesąžiningų veiksmų, jos tikslas – išlaikyti tinkamą tiekėjų ir jų klientų interesų balansą sektoriuje „verslas verslui“ (žr. 1 ir 6 konstatuojamąsias dalis).
- 20 Be to, Direktyvos 2019/633 7 ir 14 konstatuojamosiose dalyse aiškiai nurodyta, kad pirminiems žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinės gamintojams turi būti taikoma apsauga, kad jie būtų apsaugoti nuo tiesioginio ar netiesioginio neigiamo nesąžiningos prekybos praktikos poveikio. Tinkamo santykinės derybinės galios suderinimo kriterijaus apytikrė išraiška yra skirtingų veiklos vykdytojų metinė apyvarta.
- 21 Šios derybinės galios disbalansas – tarp atskiro tiekėjo ir atskiro pirkėjo – lemia Direktyvos 2019/633 taikymo sritį, taigi ir poreikį kovoti su nesąžininga prekybos praktika. Taigi derybinės galios disbalansas yra esminis kriterijus, kuriuo remiamasi vertinant individualų pažeidimą. Vertinant veikos tapatumą, reikia atsižvelgti į individualius pirkėjo ir tiekėjo santykius įgyvendinant Direktyvoje 2019/633 numatytą apsaugos tikslą, kuriuo remiantis taip pat turi būti vertinamas nesąžiningos prekybos praktikos individualus neteisėtumas.
- 22 Direktyvos 2019/633 projekto aiškinamajame memorandume (2018 m. balandžio 12 d. Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl įmonių vienui kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos maisto tiekimo grandinėje, COM(2018) 173 *final*, 2018/0082 (COD) (toliau – Direktyvos 2019/633 projektas), kuri nuo 2024 m. sausio 3 d. galima rasti adresu eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018PC0173), aiškiai nurodyta, kad antimonopolinės teisės reglamentavimo apimtis skiriasi nuo kovos su nesąžininga prekybos praktika reglamentavimo apimties ir kad jos egzistuoja nepriklausomai ir viena kitą papildo. Galiausiai verta paminėti ir teisinį pagrindą, kuriuo grindžiamas Direktyvos 2019/633 priėmimas. Jeigu būtų siekiama sukurti konkurencijos taisykles (specialią antimonopolinę teisę) žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinei, teisinis pagrindas būtų SESV 103 straipsnis. Vis dėlto šia galimybe nebuvo pasinaudota. Vietoj to buvo pasirinkta SESV 43 straipsnio 2 dalis, kuria siekiama įgyvendinti bendros žemės ūkio ir žuvininkystės politikos tikslus.
- 23 Ieškovės nuomone, tai reiškia, kad nėra pagrindo taikyti Europos Sąjungos konkurencijos teisėje sukurtos vieno, kompleksinio ir tęstinio pažeidimo teisinės sampratos.
- 24 Austrijos įstatymų leidėjas, formuluodamas baudmės taikymo pagrindą, nusprendė nustatyti ne procentinę, o fiksuotą didžiausią sumą, kitaip nei kartelių teisėje. Vertinant konkrečią baudą, neviršijant šios didžiausios sumos taip pat svarbu, kokio dydžio apyvartos kategorijai (FWBG 5a straipsnio 2 dalis) priklauso pirkėjas. Nors pirkėjui, kuris patenka į 1 punkto taikymo sritį, iki 500 000 EUR

bauda yra gana didelė, pirkėjui, kuris patenka į didesnės apyvartos kategoriją (iki 6 punkto taikymo srities), ši bauda nėra tinkama, siekiant įvertinti sunkias ir plataus masto veikas bendra maksimalia suma. Šiuo atveju, panašiai kaip administracinėje baudžiamojoje teisėje, turėtų būti taikomas kumuliacijos principas, todėl už kiekvieną atskirą pažeidimą turėtų būti skiriama 500 000 EUR bauda. Atsižvelgiant į ankstesnius argumentus ir į direktyvos nuostatas atitinkantį aiškinimą, tai reiškia, kad FWBG 2 skirsnis iš esmės grindžiamas individualiu požiūriu į kiekvieną atvejį ir atitinkamai atskirų procedūrų vykdymu.

- 25 Taigi 16 procesų atskyrimas nėra nepagrįstas atskyrimas, jis yra būtinas remiantis individualiais FWBG vertinimo kriterijais.
- 26 **Atsakovė** prieštarauja atskiram prašymų pateikimui ir atskiram bylų nagrinėjimui, remdamasi tuo, kad visi 16 atskirų ieškovės pateiktų prašymų grindžiami tomis pačiomis aplinkybėmis, todėl tai yra kaltinimas dėl vieno pažeidimo. Toks nepagrįstas padalijimas į 16 procesų pažeidžia principą *ne bis in idem*.
- 27 Pastaruoju metu EŽTT, spręsdamas klausimą dėl tos pačios veikos buvimo, iš esmės rėmėsi vertintinomis faktinėmis aplinkybėmis (tos pačios faktinės aplinkybės) (2009 m. vasario 10 d. EŽTT sprendimo *Zolotukhin prieš Rusiją*, 14939/03, 71 ir paskesni punktai, 82 punktas). Taigi Protokolo Nr. 7 4 straipsnio pažeidimas egzistuoja tuomet, kai dėl vienodų arba iš esmės tokių pačių faktinių aplinkybių kelis kartus vykdomas baudžiamasis persekiojimas arba skiriama bausmė. Remiantis EŽTT jurisprudencija, visada turi būti daroma prielaida dėl „idem“, jei abi nusikalstamos veikos grindžiamos panašiomis arba iš esmės panašiomis faktinėmis aplinkybėmis. EŽTT nurodo, kad daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama toms aplinkybėms, kurios sudaro tam tikrą faktinių aplinkybių kompleksą, neatsiejamai susijusį laiko ir vietos atžvilgiu. *Oberster Gerichtshof* (Austrijos Aukščiausiasis Teismas, toliau – OGH) nuomone, turi būti daroma prielaida, kad egzistuoja ta pati nusikalstama veika, „idem“, nepriklausomai nuo teisinės kvalifikacijos ar pažeisto teisinio intereso, jei procesas ar sprendimai grindžiami tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis. OGH tai pažymėjo byloje *11 Os 73/13i*: „Reikia vadovautis šiais vertinimo kriterijais: nusikalstamos veikos laikas, nusikalstamos veikos vieta, nusikalstamos veikos objektas, nusikalstama veika, kaltininkas, nukentėjęs ir padaryta ar planuota padaryti žala. Iš esmės neatsiejamai susijusių ir laiko bei vietos atžvilgiu sutampančių faktinių aplinkybių kompleksas negali būti nepagrįstai suskirstytas į atskiras veikas“.
- 28 Ši sąvokos „idem“ apibrėžtis reiškia, kad ieškovės atsakovei pareikštas kaltinimas 16 procesų dėl FWBG 5c straipsnio 1 dalies, siejamos su I priedo 5 punktu, pažeidimo yra susijęs su vienu identiškų faktinių aplinkybių rinkiniu.
- 29 FWBG 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *Kartellgericht* „<...> gali skirti baudą iki 500 000 EUR“.
- 30 Ieškovė, inicijuodama atskirus procesus, apeina įstatymuose nustatytą tvarką, pagal kurią numatyta **viena** iki 500 000 EUR dydžio bauda. Dėl to ne tik pernelyg

nukentėtų atsakovės finansiniai ištekliai, bet ir padidėtų bylinėjimosi išlaidos ir būtų pernelyg apkraunami teismai.

- 31 Kadangi visi investicijų prašymai tiekėjams buvo grindžiami bendru planu – kompensuoti pertvarkymo proceso išlaidas žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų finansiniu įnašu, siekiant užtikrinti atsakovės veiklos tęstinumą, buvo atlikta viena veika.
- 32 Jeigu šis reikalavimas nebūtų patenkintas, atsakovė nurodo, kad tai yra kaltinimas dėl **vieno ir tęstinio pažeidimo**. Pagal suformuotą jurisprudenciją antimonopolinė teisė gali būti pažeista ne tik atskiru veiksmu, bet ir veiksmų seka arba tęstiniu elgesiu, nors viena ar kelios šios veiksmų sekos ar tęstinio elgesio sudedamosios dalys taip pat galėtų būti pripažintos atskiru šios nuostatos pažeidimu (Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-697/19 P 62 punktas). Ši teisinė sąvoka, sukurta remiantis teismų jurisprudencija, kildintina iš Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-49/92 P. Europos Sąjungos teismai konstatavo, kad „<...> nustatyti vertikalieji susitarimai ir suderinti veiksmai <...> dėl bendro tikslo buvo reguliariai rengiamų susitikimų, skirtų kainų tikslams ir kvotoms nustatyti, sistemų dalis, o tai iš esmės buvo atitinkamų įmonių pastangų siekti vieno ekonominio tikslo, t. y. kainų tendencijų iškraipymo, dalis. Todėl išskaidyti šį tęstinį veiksma, kuriam būdingas vienas tikslas, ir jame įžvelgti kelis savarankiškus pažeidimus būtų dirbtina“.

Austrijoje konkurencijos teisės pažeidimų atveju taip pat taikoma teisinė sąvoka „vienas ir tęstinis pažeidimas“ (16 Ok 2/15b).

Sąvoka „vienas ir tęstinis pažeidimas“ reiškia, kad egzistuoja „bendras planas“, kuriame skirtingais veiksmais siekiama to paties tikslo, neatsižvelgiant į tai, kad vienas ar keli iš šių veiksmų atskirai taip pat galėtų būti konkurencijos teisės pažeidimas.

- 33 Europos Sąjungos teismų jurisprudencijoje ši teisinė sąvoka taikoma ir SESV 102 straipsnio (*KartG* 5 straipsnio) pažeidimų atvejais. Bendrasis Teismas (T-321/05, 892 ir paskesni punktai) nurodo, kad, norint įvairias elgesio apraiškas kvalifikuoti kaip vieną ir tęstinį pažeidimą, reikia patikrinti, ar jos viena kitą papildo.
- 34 Teisinė sąvoka „vienas ir tęstinis pažeidimas“ taip pat taikoma FWBG arba FWBG 5a ir paskesniuose straipsniuose, kuriais į nacionalinę teisę perkeltos Direktyvos 2019/633 nuostatos, numatytiems pažeidimams, jei tarp pažeidimų yra papildomas ryšys, t. y. jei jie panašūs pagal padarymo būdą, glaudžiai susiję laiko atžvilgiu ir grindžiami bendru ketinimu arba bendru planu, nes FWBG 5a ir paskesniuose straipsniuose, kuriais įgyvendinama Direktyva 2019/633, įtvirtintos nuostatos ir jose nurodyti pažeidimai pagal apsaugos tikslą, teisėkūros tikslą ir poveikį buvo labai panašūs į SESV 102 straipsnyje (*KartG* 5 straipsnyje) įtvirtintus antimonopolinius draudimus.

- 35 Atsakovės veiksmai 16 tiekėjų atžvilgiu yra susiję su faktinių aplinkybių, kurios dėl savo pobūdžio yra neatsiejamai susijusios, visuma. Investicijų koncepciją parengė konsultacinė įmonė, su kuria konsultavosi atsakovė, ir atsakovė jai (iš dalies) pritarė. Šiuo tikslu finansinių išteklių turintys tiekėjai turėjo būti individualiai kviečiami investuoti ir taip prisidėti prie įmonės išlaikymo. Galima daryti prielaidą, kad pirmiau minėta „bendro plano“ sąlyga yra aiškiai įvykdyta atsižvelgiant į prašymą investuoti.
- 36 Išnagrinėjus Direktyvos 2019/633 ir FWBG tikslą matyti, kad FWBG galima priskirti konkurencijos arba antimonopolinei teisei.
- 37 Iš Direktyvos 2019/633 konstatuojamųjų dalių akivaizdu, kad ja siekiama apsaugoti tiekėjus nuo rinkoje įtaką turinčių pirkėjų konkrečiame sektoriuje. Šiuo tikslu Direktyvoje 2019/633 apibrėžiami tam tikri „veiksmai“, kurie yra absoliučiai arba santykinai draudžiami. Pažymėtina, kad tokiais dominuojančiais įmonių veiksmais jau ir taip pažeidžiamas antimonopoliniuose įstatymuose numatytas nesąžiningumo vertinimas. Minėtos prekybos praktikos labai panašios į antimonopolinę teisę. Direktyva 2019/633 ir antimonopoline teise siekiama to paties pagrindinio tikslo – „apsaugos nuo rinkos disbalanso“.
- 38 Visų pirma Direktyvos 2019/633 9 konstatuojamosios dalies formuluotė, t. y. „derybinės galios skirtumai, kurie yra proporcingi tiekėjo ekonominei priklausomybei nuo pirkėjo“, yra tiesiogiai susijusi su nesąžiningumo vertinimo reguliavimu pagal *KartG* 5 straipsnį (SESV 102 straipsnį).
- 39 „Sąžiningų ir efektyvumą užtikrinančių sutarčių“ apibrėžimas pagrindiniais principais taip pat panašus į SESV 101 straipsnio 3 dalyje ir *KartG* 2 straipsnyje numatytą išimtį.
- 40 Galiausiai reikėtų atsižvelgti į Direktyvos 2019/633, taip pat FWBG 5a ir paskesnių straipsnių struktūrą, kuri, kalbant apie „draudimų sąrašą“, iš esmės panaši į to paties pavadinimo antimonopolinių bendrosios išimties reglamentų nuostatas, vadinamąjį juodąjį sąrašą, ir tam tikromis sąlygomis leidžiamas praktikas, vadinamąjį pilkąjį sąrašą.
- 41 Taigi reikėtų pažymėti, kad teisinė sąvoka „vienas ir tęstinis pažeidimas“ sukurta atsižvelgiant į bendras faktines aplinkybes, kaip ir šioje byloje. FWBG 5a ir paskesniuose straipsniuose numatyta nusikalstamų veikų sistema grindžiama antimonopoline teise, visų pirma *KartG* 5 straipsniu, kurio taikymo sritis nuo Direktyvos 2019/633 ir FWBG skiriasi tik griežtu dominavimo rinkoje reikalavimu. Todėl būtų nepagrįsta, jei susijęs pažeidimas, pasižymintis bendru planu, būtų padalytas į skirtingus pažeidimus vien dėl to, kad už pažeidimą numatyta baudžiamoji atsakomybė pagal FWBG 5a ir paskesnius straipsnius, o ne pagal *KartG* 5 straipsnį.
- 42 Netaikant teisinės sąvokos „vienas ir tęstinis pažeidimas“ arba „tęstinė nusikalstama veika“ būtų pažeistas ir Sąjungos teisėje įtvirtintas lygiavertiškumo principas.

- 43 Prievolė užtikrinti praktinį Sąjungos teisės veiksmingumą, grindžiama valstybių narių lojalumo ir bendradarbiavimo įsipareigojimu pagal ESS 4 straipsnio 3 dalį, taip pat apima veiksmingą subjektyvių teisinių pozicijų, kylančių iš objektyvių elgesio normų, apsaugą jas įgyvendinant. Dėl to, nesant Europos Sąjungos teisinių reikalavimų, būtų nustatyti konkretūs reikalavimai dėl taikytinos nacionalinės teisės normų taikymo tvarkos. Materialinės ir procesinės taisyklės, pagal kurias baudžiama už Sąjungos teisės pažeidimus, turėtų atitikti taisykles, pagal kurias baudžiama už atitinkamus nacionalinės teisės pažeidimus (lygiavertiškumo principas).
- 44 Tai taikytina ir FWBG 5a ir paskesnių straipsnių, grindžiamų Sąjungos teise (Direktyva 2019/633), ir nacionalinių normų – *KartG* 1 ir paskesnių straipsnių – santykiui. Procesinis savarankiškumas ir iš dalies esminė organizavimo laisvė (įgyvendinant direktyvą) baigiasi, kai pažeidžiamas lygiavertiškumas. Toks lygiavertiškumo pažeidimas atsirastų, jei FWBG 4a ir paskesnių straipsnių reikalavimai šalyje būtų vykdomi pagal skirtingą vykdymo tvarką, nors iš esmės būtų panašūs į *KartG*. Tai galima suprasti ir iš pačios Direktyvos 2019/633, pagal kurią vykdymo užtikrinimo institucijos turi užtikrinti pirkėjo teisę į apsaugos priemones, susijusias su teise į gynybą (garantuojamą pagal Sąjungos teisę) (Direktyvos 2019/633 35 konstatuojamoji dalis ir 6 straipsnio 2 dalis). Šios teisės į gynybą neturėtų būti sumažintos dėl pernelyg didelio (tęstinio) pažeidimo padalijimo, nes tai prieštarautų lygiavertiškumo principui.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 45 Atsižvelgiant į Direktyvoje 2019/633 apibrėžtą tikslą, t. y. kompensuoti žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje dažnai pasitaikantį pirkėjų ir tiekėjų derybinės galios disbalansą, būtina įvertinti nacionalinį direktyvos įgyvendinimą pagal šią nuostatą. Tuomet reikia teisiškai kvalifikuoti baudos sankciją pagal FWBG 6 straipsnio 2 dalį ir galiausiai aptarti Austrijos konkurencijos doktriną dėl situacijos, kai yra keli teisės pažeidimai, ir šią sistemą susieti su Direktyva 2019/633.
- 46 Tiekėjo ir kliento (pirkėjo) ekonominės veiklos galios disbalansas apibūdintas Direktyvos 2019/633 1 straipsnyje remiantis apyvartų ribinėmis vertėmis, kurios į Austrijos teisę perkeltos FWBG 5a straipsnio 2 dalies 1–5 punktais. FWBG 5a straipsnio 1–5 punktuose nustatytos didžiausios ir mažiausios apyvartos ribinės vertės pagal Direktyvą 2019/633, kurios yra būtina FWBG 5a ir paskesnių straipsnių taikymo sąlyga.
- 47 Direktyvos 2019/633 konstatuojamosios dalys nebuvo įtrauktos į FWBG. Vis dėlto jos analogiškai išdėstytos kitoje teisinėje medžiagoje, visų pirma – vyriausybės FWBG įstatymo projekto (ErlRV 167, XXVII. GP, p. 1) aiškinamosiose pastabose.

- 48 FWBG 6 straipsnio 2 dalyje, kuria įgyvendinamas Direktyvos 2019/633 6 straipsnis, kaip sankcija už nesažiningos prekybos praktikos draudimo pažeidimą numatytas baudos skyrimas.
- 49 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo kolegijos nuomone, ši sankcijos norma yra baudžiamojo pobūdžio.

Bauda pagal Austrijos įstatymą dėl kartelių

- 50 Pagal Austrijos įstatymo dėl kartelių paskirtį ir poveikį bauda yra sankcija, savo pobūdžiu artima baudžiamajai teisei (*Oberster Gerichtshof, RIS-Justiz RS0120560*). Pagal *KartG* 29 straipsnį baudų tikslas – nubausti už neteisėtus veiksmus (represija) ir užkirsti kelią naujiems pažeidimams (prevencija), neatsižvelgiant į tai, ar neteisėta veika tebevykdoma, ar tebesitęsia jos padariniai. Antimonopolinės baudos yra valstybinės prievartos priemonė, todėl plačiąja prasme yra baudžiamosios teisės dalis (*Koprivnikar, Mertel; Egger, Harsdorf-Borsch, Kartellrecht, KartG 2005, 29* straipsnis).
- 51 Pagal *KartG* 29 straipsnį paskirta bauda taip pat atitinka Teisingumo Teismo byloje C-151/20 nustatytus kriterijus, pagal kuriuos ją galima priskirti baudžiamojo pobūdžio sankcijai.
- 52 Teisingumo Teismas byloje C-151/20 šiuo klausimu jau nusprendė:

„29. Chartijos 50 straipsnyje numatyta, kad „[n]iekas negali būti antrą kartą teisiamas ar baudžiamas už nusikalstamą veiką, dėl kurios Sąjungoje jis jau buvo galutinai išteisintas ar pripažintas kaltu pagal įstatymą“. Taigi pagal *ne bis in idem* principą draudžiama kartu vykdyti persekiojimus ir taikyti baudžiamojo pobūdžio sankcijas, kaip tai suprantama pagal minėtą straipsnį, už tą pačią to paties asmens veiką (2018 m. kovo 20 d. Sprendimo *Menci*, C-524/15, EU:C:2018:197, 25 punktą ir nurodyta jurisprudencija).

30. Dėl nagrinėjamo persekiojimo ir sankcijų baudžiamojo pobūdžio vertinimo, kurį turi atlikti prašymą priimti prejudicinį pateikęs teismas, reikia priminti, kad reikšmingi trys kriterijai. Pirmasis kriterijus – teisinis pažeidimo kvalifikavimas pagal nacionalinę teisę; antrasis – pats pažeidimo pobūdis ir trečiasis – suinteresuotajam asmeniui gresiančios sankcijos griežtumo laipsnis (šiuo klausimu žr. 2012 m. birželio 5 d. Sprendimo *Bonda*, C-489/10, EU:C:2012:319, 37 punktą ir 2018 m. kovo 20 d. Sprendimo *Menci*, C-524/15, EU:C:2018:197, 26 ir 27 punktus).

31. Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad Chartijos 50 straipsnis taikomas ne tik persekiojimui ir sankcijoms, kurie nacionalinėje teisėje kvalifikuojami kaip „baudžiamieji“, jis taip pat apima, neatsižvelgiant į tokį kvalifikavimą pagal nacionalinę teisę, persekiojimą ir sankcijas, kurie turi būti laikomi esančiais baudžiamojo pobūdžio remiantis kitais dviem pirmesniame punkte nurodytais

kriterijais (šiuo klausimu žr. 2018 m. kovo 20 d. Sprendimo *Menci*, C-524/15, EU:C:2018:197, 30 punktą).“

Bauda pagal FWBG 6 straipsnio 2 dalį

- 53 FWBG 6 straipsnio 2 dalis taip pat atitinka kriterijus, pagal kuriuos bauda pagal *KartG* kvalifikuojama kaip baudžiamojo pobūdžio sankcija.
- 54 Baudos taikymo pagrindu pagal FWBG 6 straipsnio 2 dalį įgyvendinama Direktyvos 2019/633 6 straipsnio 1 dalies e punkte nustatyta sankcija. Pagal FWBG 6 straipsnio 2 dalį apskaičiuojant baudą reikia atsižvelgti į teisės pažeidimo sunkumą ir trukmę, taip pat į gautą naudą per visą pažeidimo laikotarpį, kaltės laipsnį ir ekonominį pajėgumą. Pagal Direktyvos 2019/633 6 straipsnio 1 dalies paskutinį sakinį sankcija turi būti veiksminga, proporcinga ir atgrasanti, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, trukmę, pasikartojimą ir sunkumą. Todėl Direktyvos 2019/633 6 straipsnio 1 dalyje kaip sankcijos, taikomos atitinkamam asmeniui, griežtumo kriterijus (C-151/20, *Bundswettbewerbsbehörde / Nordzucker AG, Südzucker AG, Agrana Zucker GmbH*) nustatyta, kad už padarytą pažeidimą turi būti veiksmingai nubausta (represija) ir užkertamas kelias naujiems pažeidimams (prevencija). Kadangi represinis ir prevencinis poveikis, kaip būdingi baudos požymiai (OGH, *16 Ok 52/05*), turi būti pasiektas laikantis aiškių Direktyvos 2019/633 6 straipsnio 1 dalies paskutinio sakinio reikalavimų, Austrijoje įgyvendinta FWBG 6 straipsnio 2 dalis, kurioje numatyta iki 500 000 EUR bauda, yra baudžiamojo pobūdžio sankcija.
- 55 Atsižvelgiant į tokią Austrijos sankcijų normos teisinį kvalifikavimą kaip baudžiamojo pobūdžio sankcijų skyrimą, reikia atsakyti į klausimą, kokia forma turi būti taikoma sankcija už veiksmus, kuriais pakartotinai pažeidžiama FWBG 5c straipsnio 1 dalis, siejama su I priedo 4 punktu (Direktyvos 2019/633 3 straipsnio 1 dalies d punktas), ir kuriuos nagrinėjamoje byloje nurodo ieškovė.

***Austrijos baudžiamojoje teisėje vartojama sąvoka „keli teisės pažeidimai“.
Konkurencijos doktrina***

- 56 Priešingai nei *Strafgesetzbuch* (Austrijos baudžiamasis kodeksas, toliau – *StGB*) ir *Verwaltungsstrafgesetz* (Austrijos administracinis baudžiamasis įstatymas, toliau – *VStG*), FWBG nenustatyta, kokia forma turi būti skiriamos sankcijos, jei padaromi keli pažeidimai.
- 57 Austrijos įstatyme dėl kartelių taip pat nėra tokios nuostatos (žr. Koprivnikar, Mertel: Egger, Harsdorf-Borsch, *Kartellrecht*, 29 straipsnis, 5 punktas).
- 58 Pasikartojančių tęstinių konkurencijos teisės pažeidimų srityje teisinė sąvoka „vienas ir tęstinis pažeidimas“ susiformavo toliau išsamiai paaiškintomis sąlygomis pagal toliau nurodytą jurisprudenciją ir visuotinai pripažintą praktiką,

pagal kurią keli pažeidimai dogmatiškai traktuojami kaip vienas pažeidimas idealios sutapties aspektu.

- 59 Šiuo atveju kyla klausimas, ar reikėtų taikyti teisinę sąvoką „vienas ir tęstinis pažeidimas“, kai padaryti keli FWBG pažeidimai. Todėl šią sąvoką reikia išanalizuoti išsamiau.

Vienas ir tęstinis pažeidimas

- 60 Reglamento Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų SESV 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo 25 straipsnio 2 dalyje vartojama sąvoka „tęstinis pažeidimas“.
- 61 Pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją „vienas ir tęstinis pažeidimas“ reiškia tai, kad turi būti „bendras planas“, kuris apima įvairius veiksmus, ir tuo siekiama vieno tikslo – iškreipti konkurenciją vidaus rinkoje, neatsižvelgiant į tai, kad vienas ar keli iš šių veiksmų taip pat savaime ir atskirai galėtų būti laikomi SESV 101 straipsnio pažeidimu (Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-702/19 P, sprendimas byloje C-642/13).
- 62 Taigi, jei įvairiais veiksmais vykdomas „bendras planas“, nes siekiama vieno tikslo – iškreipti konkurenciją vidaus rinkoje, Komisija turi teisę priskirti atsakomybę už tokius veiksmus, remdamasi dalyvavimu darant visą pažeidimą (Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-642/13 P; šiuo klausimu taip pat žr. sprendimo bylose C-293/13 P ir C-294/13 P 156 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 63 Jei šios sąlygos tenkinamos, būtų neteisinga suskaidyti tęstinį veiksmą, kuriam būdingas vienas tikslas, ir iš jo sudaryti kelis atskirus pažeidimus (žr. Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-642/13 P, sprendimą byloje C-702/19 P, sprendimą byloje C-700/19 P).
- 64 Priešingai nei Reglamento Nr. 1/2003 25 straipsnyje, Austrijos *KartG* neišskiriami tęstiniai ir kitų rūšių pažeidimai (Schwarz: Egger, Harsdorf-Borsch, *Kartellrecht*, *KartG 2005*, 33 straipsnis).
- 65 OGH sprendimu *16 Ok 2/15b* taip pat pripažino teisinę sąvoką „vienas ir tęstinis pažeidimas“ SESV 101 straipsnio pažeidimo atveju.
- 66 OGH nusprendė, kad keli neteisėti vienas po kito atlikti veiksmai sudaro tęstinį pažeidimą ir teisinį vientisumą, jei veiksmus sieja bendras tikslas (tas pats visų sudedamųjų dalių tikslas). Atskiri veiksmai turi būti panašūs savo būdu, glaudžiai susiję laiko atžvilgiu ir pagrįsti bendru ketinimu (*16 Ok 2/15b*).
- 67 Tokiam bendram pažeidimui iš esmės būdingas tęstinis kartelio dalyvių antikonkurencinis veiksmas, kuriuo siekiama vienodo ekonominio tikslo (*16 Ok 3/23m*).

- 68 *Oberster Gerichtshof* pažymi, kad siekiant įvairius veiksmus pripažinti vienu tęstiniu pažeidimu reikia patikrinti, ar tarp jų yra tarpusavio papildomumo ryšys, t. y. ar kiekvienu iš jų buvo siekiama vienos arba kelių pasekmių įprastai konkurencijai ir jie, kaip pažeidimai, prisideda prie bendro antikonkurencinio poveikio, kurio jų autoriai siekia vadovaudamiesi vienu bendru tikslu pagrįstu planu. Bendras planas nebūtinai turi egzistuoti nuo pat pradžių, jis taip pat gali būti sukurtas laikui bėgant (16 Ok 2/15b).
- 69 Tai reiškia, kad pagal nuoseklią Teisingumo Teismo ir OGH jurisprudenciją konkurencijos teisėje teisinė sąvoka „vienas ir tęstinis pažeidimas“ suponuoja dalyvaujančių šalių bendrą planą savo veiksmais iškraipyti konkurenciją.
- 70 Konkurencijos teisėje sukurtos teisinės sąvokos „vienas ir tęstinis pažeidimas“ taikymas siekiant bausti už kelis FWBG pažeidimus neatrodo suderinamas su sistema dėl toliau išdėstytų priežasčių.
- 71 Atsižvelgiant į tai, kad pagrindinis Direktyvos 2019/633, taigi ir FWBG, tikslas – suvienodinti pirkėjų ir tiekėjų derybinės galios skirtumus žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje ir kad pagrindinis dėmesys skiriamas santykinai derybinei galiai (Direktyvos 2019/633 14 konstatuojamoji dalis), tampa aišku, kad kelių nesąžiningos prekybos praktikos draudimo pažeidimų atveju šių veiksmų kvalifikuoti kaip vieno ir tęstinio pažeidimo negalima, nes nėra bendro plano, kuriuo siekiama iškraipyti konkurenciją, t. y. plataus pobūdžio antikonkurencinės strategijos. Remiantis FWBG nuostatomis, pagrindinis dėmesys visada skiriamas individualiems tiekėjų santykiams ir juose egzistuojančiam santykiniam derybinės galios skirtumui.
- 72 Austrijos teisinėje literatūroje taip pat paneigiamas konkurencijos teisėje sukurtos teisinės sąvokos „vienas ir tęstinis pažeidimas“ taikymo pagrindas, susijęs su nesąžiningos prekybos veiksmais (Seper: Egger, Harsdorf-Borsch, *Kartellrecht*, FWBG 6 straipsnis, 6 punktas).
- 73 Tai reiškia, kad klausimas, kaip turi būti vykdomas baudžiamasis persekiojimas už kelis pažeidimus, susijusius su Direktyvoje 2019/633 nustatytais draudimais, turi būti sprendžiamas pagal Austrijos (administracinę) baudžiamąją teisę.
- 74 Kaip išdėstyta toliau, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai kolegijai kyla abejonių, ar Austrijos teisinėje literatūroje įtvirtintas sprendimo būdas atitinka Direktyvoje 2019/633 nustatytus reikalavimus.

Absorbcijos ir kumuliacijos principai

- 75 Kaip reikėtų nagrinėti tokius atvejus, kai asmuo padaro kelis pažeidimus, Austrijos baudžiamojoje teisėje reglamentuojama *StGB* 28 straipsnyje, o Austrijos administracinėje baudžiamojoje teisėje – *VStG* 22 straipsnyje.
- 76 *StGB* 28 straipsnio 1 dalyje numatomas vadinamasis absorbcijos principas panašių bausmių atveju.

- 77 *StGB* 28 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „Jeigu asmuo viena veika arba keliomis atskiromis veikomis padarė kelias tos pačios ar skirtingų rūšių baudžiamąsias nusikalstamas veikas ir jeigu šios baudžiamosios veikos nagrinėjamos tuo pačiu metu, skiriama viena laisvės atėmimo bausmė arba piniginė bauda, jeigu galiojančiuose įstatymuose numatytos tik laisvės atėmimo bausmės arba tik piniginės baudos. Ši bausmė nustatoma pagal įstatymą, kuriame numatyta didžiausia bausmė. Vis dėlto, išskyrus atvejus, kai taikomas išimtinis bausmės sušvelninimas, negali būti skiriama mažesnė bausmė nei didžiausia iš minimalių bausmių, numatytų galiojančiuose įstatymuose.“
- 78 Pagal *VStG* 22 straipsnio 2 dalį atvirkščiai – tais atvejais, kai sutampa keli baudžiamieji administraciniai pažeidimai, Austrijos administracinėje baudžiamojoje teisėje numatytas kumuliacijos principas: „Jei asmuo keliomis atskiromis veikomis padarė kelis administracinius nusižengimus arba už vieną veiką taikomos kelios viena kitai neprieštaraujančios sankcijos, atitinkamos nuobaudos skiriamos kartu. Ta pati nuostata taikoma, kai administraciniai nusižengimai padaromi kartu su kitomis veikomis, už kurias administracinė institucija taiko nuobaudas.“
- 79 Kumuliacijos principas taikomas visais idealios ir realios konkurencijos atvejais. Taigi, jei pažeidėjas pakartotinai atlikdamas veiką padaro kelis atskirus pažeidimus ir dėl to susidaro panaši reali konkurencija, už kiekvieną administracinį nusižengimą turi būti skiriama viena bauda, tad lygiagrečiai skiriamos kelios baudos (Lewisch: Lewisch, Fister, Weilguni, *VStG*3, 22 straipsnis, 9 punktas).
- 80 Vis dėlto skiriant kumuliacines bausmes reikia atsižvelgti į Europos Sąjungos teisėje nustatytus apribojimus, ypač į proporcingumo principą (Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-64/18; sprendimas byloje C-746/21 P).
- 81 FWBG nėra jokios nuostatos dėl to, koku principu turi būti taikomos sankcijos, jei pažeidimai padaromi vienu metu.
- 82 Atsižvelgiant į tai, kad taikant kumuliacijos principą nereikalingas joks kitas sprendimas, išskyrus patį sprendimą dėl sankcijos skyrimo, o taikant absorbcijos principą (kompensavimo principą) turi būti numatytos kompensavimo taisyklės, galima daryti išvadą, kad esant keliems FWBG pažeidimams sankcijos (baudos) turi būti skiriamos lygiagrečiai pagal kumuliacijos principą.
- 83 Vis dėlto pagal Austrijos (administracinės) baudžiamosios teisės doktriną nei absorbcijos, nei kumuliacijos principas šiuo atveju nebūtų taikomas, nes veiksmai, kuriais ieškovė kaltina atsakovę, turėtų būti vertinami kaip viena veika (tęstinė veika):

Veiksmų visuma – viena veika

84 OGH kolegijos sprendimu *13 Os 1/07g* teisinė sąvoka „tęstinė veika“ pakeista į sąvoką „viena veika“.

85 Sprendimo *13 Os 1/07g* motyvuojamojoje dalyje nurodyta:

„Tiek, kiek ankstesnėje teismų jurisprudencijoje sąvoka „tęstinė veika“ (pagal papildomus reikalavimus, kurių kartais reikalaujama, tačiau kurie vertinami nenuosekliai) buvo naudojama siekiant sujungti kelias nusikalstamas veikas, atitinkančias tuos pačius nusikaltimo sudėties požymius (tiek pasikėsینimo, tiek įvykdytos veikos atveju) ir padarytas „bendra tyčia“, į įstatymuose nenumatytą sąvoką „veikų visuma“, kad būtų nustatyta tik viena baudžiamoji veika pagal kiekvieną atskirai padarytą panašią nusikalstamą veiką, OGH jau iš esmės atsisakė šios teisinės sąvokos, patvirtindamas jos procesinį padalijimą sprendime *SSt 56/88 = EvBl 1986/123*. <...> Tęstinės veikos pripažinimas tik pagal padarytos nusikalstamos veikos sudėties požymius yra sąmoningas absoliutaus požiūrio į tęstinę veiką atsisakymas ir įsipareigojimas laikytis konkrečios veikos sąvokos. Teisinės sąvokos „tęstinė veika“ ir „veikų visuma“ skiriasi tuo, kad pirmoji jų kyla iš materialinės baudžiamosios teisės bendrosios dalies, o antroji sujungia panašias veikas pagal atskirus nusikaltimo sudėties požymius. Todėl atsižvelgiant į konkrečią veiką gali būti taikomi skirtingi bausmės skyrimo kriterijai, nesukeliant prieštaravimų, turinčių įtakos visai baudžiamosios teisės sistemai. Vadovaujantis Jescheck ir Weigend⁵ (711 ir paskesni punktai), apie veikų visumą galima kalbėti paprasto veikos realizavimo, t. y. minimalių įstatyme numatytų veikos reikalavimų įvykdymo, atveju, pirmiausia kelių veikų ir tęstinių veikų atveju (veikų visuma siaurąja prasme) ir tais atvejais, kai kalbama tik apie vienodą veikos vykdymo intensyvumą (*SSt 56/88*), t. y. pakartotinį tos pačios veikos įvykdymą labai greitai viena po kitos, t. y. kai yra tik kiekybinis padidėjimas (vienodas neteisingumas) ir vienodas motyvas (vienoda kaltė), net jei pažeidžiami labai individualūs skirtingų subjektų teisėti interesai, taip pat tęstinio veikos realizavimo atveju, t. y. kelių atskirų veiksmų pagrindu pasiekiant veikos rezultata, esant vienodoms veikos faktinėms aplinkybėms ir tam pačiam motyvui, pavyzdžiui, pereinant nuo pasikėsینimo prie visiško veikos įvykdymo arba, vagystės su įsilaužimu atveju, dviem etapais (veikos visuma plačiąja prasme)“.

86 Taigi, „veiksmų visuma“ plačiąja prasme yra teisinė sąvoka, kuri taikoma jurisprudencijoje (*RIS-Justiz RS0122006*), jei tenkinamos šios sąlygos:

- pakartotinis tos pačios veikos įvykdymas, t. y. kiekybinis padidėjimas (vienodas neteisingumas),
- trumpas laiko tarpas tarp vienas po kitų atliekamų veiksmų,
- vienodi motyvai (vienoda kaltė).

87 Jei ši sąlyga tenkinama, teisinė sąvoka „veiksmų visuma“ turi būti taikoma ir tuo atveju, jei pažeidžiami skirtingų šalių teisiniai interesai (Ratz: Höpfel, Ratz,

Wiener Kommentar² StGB, preliminarios pastabos dėl 28–31 straipsnių, 89 punktas).

- 88 Veiksmų visuma, kuri sujungiama į vieną veiksmą, lemia tai, kad veika padaroma tik vieną kartą (*RIS-Justiz* RS0120233; RS0122006). Veiksmų visuma yra viena veika tiek materialiaja, tiek procesine prasme (*11 Os 51/11a*).
- 89 Administracinėje baudžiamojoje teisėje teisinė sąvoka „tęstinė veika“ vis dar taikoma tyčinių nusikalstamų veikų atveju. *Verwaltungsgerichtshof* (Aukščiausiasis administracinis teismas, Austrija) tęstinę veiką apibrėžia kaip „keletą atskirų neteisėtų veiksmų, kurie yra panašūs dėl savo formos ir išorinių papildomų aplinkybių vis dar aiškiai suvokiamu laiku“, kuriuos sieja „iš anksto numatytas vienodas ketinimas“ („bendras ketinimas“) ir kurie „susijungia į visumą“, o vienodas ketinimas turi būti nukreiptas į bendro tikslo, kuris yra apytikriai apibrėžtas, nuoseklų įgyvendinimą. Visai neseniai *VwGH* vienodą ketinimą apibūdino kaip „pakartotinių, panašių veikų motyvą“ (Lewisch: Lewisch, Fister, Weilguni, *VStG3*, 22 straipsnis, 20 punktas). Tęstinės veikos tikslas – sujungti pakartotinai padarytas veikas („tęstines veikas“) į vieną „tęstinę veiką“. Jei veika yra tęstinė, teisiškai tai yra viena veika, už kurią turi būti skiriama viena bausmė; bausmių už atskiras veikas, padarytas tęstinės veikos kontekste, bendrinimas negalimas (ten pat, 24 punktas).

Išvados

- 90 Vertinant nagrinėjamus atvejus tai reiškia, kad atsakovei ieškovės pareikšti kaltinimai FWBG 5c straipsnio 1 dalies, siejamos su I priedo 4 punktu, pažeidimu tuo pačiu metu išsiuntus 16 pirma nurodyto turinio elektroninių laiškų su išankstinėmis apmokėjimo sąskaitomis 16 skirtingų tiekėjų, pagal Austrijos baudžiamosios teisės doktriną turėtų būti kvalifikuojami kaip viena veika dėl toliau nurodytų priežasčių.
- 91 Ieškovės kaltinimas susijęs su pakartotiniu panašiu tos pačios veikos, t. y. FWBG 5c straipsnio 1 dalies, siejamos su I priedo 4 punktu (vienodas neteisingumas), pažeidimo įvykdymu tiesiogiai laiko atžvilgiu, netgi vienodu laiku, esant vienodiems motyvams, t. y. bendram ketinimui įgyvendinti įmonės pertvarkymo procesą tomis pačiomis išorinėmis papildomomis aplinkybėmis, t. y. visų pirma įgyvendinant įgaliotos konsultacinės įmonės rekomendaciją (vienoda kaltė). Taigi pagal nacionalinių teismų jurisprudenciją (*RIS-Justiz* RS0122006) veiksmai turi būti vertinami apibendrintai kaip veiksmų visuma, o tai reiškia, kad keli ieškovės atsakovei inkriminuojami FWBG pažeidimai turi būti vertinami kaip vienas FWBG pažeidimas.
- 92 Vadinasi, jei patikrinus įrodymus paaiškėtų, kad ieškovės kaltinimas yra pagrįstas, 500 000 EUR baudą dėl vieno pažeidimo reikėtų skirti tik vieną kartą, net jei būtų pažeisti 16 tiekimo santykių.

- 93 Vis dėlto, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusios kolegijos nuomone, toks sprendimas prieštarauja Direktyvoje 2019/633 numatytam tikslui sukurti balansą tarp pirkėjų ir tiekėjų derybinių galių žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje, nes jis gali būti sukurtas tik atsižvelgiant į konkrečius tiekimo santykius. Tai, kad individualūs tiekimo santykiai ir šių santykių metu susidaręs santykinis derybinių galių skirtumas visada yra svarbiausi, kaip apibrėžta Direktyvoje 2019/633, taip pat matyti iš Direktyvos 2019/633 1 straipsnio, kuriame nustatytas tiekėjo ir pirkėjo metinės apyvartos santykis ir esant tokiam metinės apyvartos santykiui daroma prielaida, kad pirkėjo derybinėms galioms kyla pavojus (taip pat žr. Direktyvos 2019/633 7 konstatuojamąją dalį). Siekiant šio tikslo, kiekvieną FWBG pažeidimą reikėtų analizuoti atskirai pirkėjo ir tiekėjo atžvilgiu, atsižvelgiant į jų metinius pardavimų duomenis. Taip išskiriami individualūs santykiai su tiekėju.
- 94 Kadangi pirkėjo padarytas FWBG pažeidimas kelių tiekėjų atžvilgiu sujungiamas į vieną pažeidimą, santykinė derybinė galia, dėl kurios dažnai pasireiškia nelygybė ir dėl kurios buvo priimta Direktyva 2019/633, nebėra vertinama. Be to, vertinant pirkėjo veiksmus kelių tiekėjų atžvilgiu kaip vieno veiksmo visumą, baudos veiksmingumo, proporcingumo ir atgrasomojo poveikio reikalavimas šiuo atveju nebus įvykdytas, todėl gali nukentėti Direktyvos 2019/633 veiksmingumas. Kita vertus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nuomone, jei baudos būtų skiriamos atsižvelgiant į pažeidimo ar pažeidimų paveiktų tiekimo santykių skaičių, į santykinę derybinę galią būtų veiksmingai atsižvelgta.
- 95 Kadangi pagal nacionalinę baudžiamosios teisės doktriną, taigi ir pagal Austrijos teisę, toks baudų kumulacijos principas neturi būti taikomas, Teisingumo Teismo prašoma išaiškinti Direktyvą 2019/633 ir Austrijos teisės atitiktį šiai direktyvai atsakant į pateiktus prejudicinius klausimus.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindų santrauka

Dėl pirmojo klausimo:

- 96 Remiantis Austrijos baudžiamosios teisės doktrina, ieškovės pareikšti kaltinimai dėl atsakovės veiksmų, kai ji vienu metu ir vadovaudamasi tuo pačiu motyvu (įmonės pertvarkymo proceso įgyvendinimas) 16 tiekėjų išsiuntė kelis mokėjimo reikalavimus (pridėjusi išankstines apmokėjimo sąskaitas), nesusijusius su žemės ūkio ir maisto produktų pardavimu, atsižvelgiant į tas pačias faktines aplinkybes, turėtų būti kvalifikuojami kaip viena veika, t. y. kaip vienas FWBG 5c straipsnio 1 dalies, siejamos su I priedo 4 punkto, pažeidimas.
- 97 Abejotina, ar ieškovės nurodytą veiką kvalifikuojant kaip vieną pažeidimą, už kurią skiriama (viena) bauda, galima lygiavertiškai ir veiksmingai pasiekti Direktyvoje 2019/633 nustatytą tikslą panaikinti esamą pirkėjų ir tiekėjų derybinės galios disbalansą žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje. Pirmuoju prejudiciniu klausimu ir jo 1a ir 1b punktais siekiama išsiaiškinti, ar

vienos veikos kvalifikavimas pagal nacionalinę doktriną atitinka Direktyvą 2019/633.

Dėl antrojo klausimo:

- 98 Kadangi FWBG nėra nuostatos dėl sankcijų skyrimo, jei vienu metu padaromi keli pažeidimai, tuo atveju, jei ieškovės pateiktas kaltinimas dėl kelių FWBG 5c straipsnio 1 dalies, siejamos su I priedo 4 punktu, pažeidimų būtų kvalifikuojamas kaip keli pažeidimai, o ne kaip vienas pažeidimas, bauda turėtų būti skiriama kumuliacijos principu už kiekvieną pažeidimą. Ar šiuo atveju kumuliacijos principo taikymas atitinka Direktyvą 2019/633, yra antrojo prejudicinio klausimo dalykas.
- 99 Jeigu paaiškėtų, kad atsakovei ieškovės pareikštų kaltinimų dėl veiksmų, susijusių su 16 tiekėjų, kvalifikavimas pagal Austrijos doktriną kaip vieno pažeidimo prieštarauja direktyvai ir todėl į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turėtų išsiaiškinti, ar kumuliacijos principo taikymas, t. y. lygiagretus kelių baudų paskyrimas pagal FWBG 6 straipsnio 2 dalį, neprieštarauja Direktyva 2019/633i.